

ה'תש"א
את ראש

תש"א - תשפ"א:

יד ושם לגדולי וקדושי
ליטא וישיבותיה
במלאות שמונים שנה
לעקידתם, ה'ר"ד

על יונת אלם; ונצדק קדש!

♦ שמונים שנה מעקידתו על
קידוש ד', ואחרי עשרות שנים
של תפיסה היסטורית חסרה
ולא מדויקת, מסידר 'מוסף
שבת קדש' את הלוח מעל
סיפורו של הגאון הקדוש רבי
יונה קרפילוב זצוק"ל הי"ד,
ואת הסיבה בשלה נשאר
בליטא ולא הצטרף לחבריו
בני ישיבת מיד בדרכם ליפן
ולשנחאי, עד למותו בחודש
תמוז תש"א ♦ שמונים שנה
לאחר מעשה - פרשה זו יפה
נדרשת! ♦

♦ הרב א. חפץ ♦

הדומים, ימי עיצומו של חורף תש"א.

תלמיד ישיבת מיד יוצאים לדרך נפתלת סוכה ודורות אתגרים, את ליטא הם
עוזבים דרך מוסקבה ברכבת הטרג-סיבירית לעבר ולדיווסטוק שבגבול רוסיה.
מנמל העיר הם יוצאים לעבר קובה שביפן, שם שהו עד אלול תש"א, ומשם נדרשו
לשנחאי, שהייתה להם להצלת חיים נשמים ורוחניים.

סיפור זה, סיפור הצלתה של מיד, סופר אין ספור פעמים, ועוד יסופר ברגש
לדורות הבאים, לירע ולהוריע כי לא יטוש ד' עמו ונחלתו לא יעזוב.

ההיסטוריה יודעת לספר ולתעד, כי הצעד הנעוץ הזה - של נסיעה אל עבר הלא
נודע - לא התקבל בקלות. מרגן ראשי וקברניטי מיד התחבטו רבות בסיכויים אל
מול הסיכונים הכרוכים בצעד הזה, והדברים ידועים. מה עוד, שחלק מהמסע,
נדרשו בני הישיבה לצאת באופן חוקי מגבולות רוסיה.

יוזמה נועזת

הנה עדותו של תלמיד הישיבה מאז, הנרא"ל בראון זצ"ל, שפורסמה יותר מפעם
אחת ב'מוסף שבת קדש':

"הבחורים של מיד ישבו ושקדו על תלמודם בארבע העיירות סביב וילנא. אך
כולם ידעו שמצב זה לא יוכל להימשך לאורך זמן. מיד כשסופחה ליטא לרוסיה
הקומוניסטית, היתה חרב החיסול ח"ו מונחת על הישיבה. החלטו לטכס עצה כיצד
ניתן להימלט אל מחוץ לתחומי השלטון הקומוניסטי.

"יהי חיים, הגיע אחד מהבחורים הצעירים בישיבה, ר' יעקב עדערמן שידע
היטב פולנית, ואמר כי החל בפעילות שתאפשר הגשת דרכון פולני לכל אחד

חשיפה היסטורית מצמרדת!

תזנת מוצא הרכבה
הטרנס אטלנטי
במוסקבה, סמנה יצאו
בני ישיבת סיר.
מיטק, דיקטו של
הנאון הקדוש רבי יונה
קרפילוב וצוק"ל

לסיכור, אם לא יוציאו להורג במקום. בשל כך סבר כי יש להעדיף להתחבא במקום קבוצות קבוצות, עד יעבור זעם".

הידיעה הזו קנתה שביתה עד היום בקרב ספרים וסופרים, וכך מקובל היה לספר: רבי יונה מינסקר חלק בתוקף על הצער של הנהלת הישיבה, [כאמור, את דעתו הביע הוא באופן לגיטימי, כאשר בישיבה התקיימו דיונים על כך בהשתתפות בכירי התלמידים], ואף משנפלה ההחלטה היסטורית לעשות את הצער, סבר רבי יונה שהצער שגוי, ונשאר בליטא. וכפי שסיים הנא"ל בראון את עדותו:

"למגינת לב, נותר ר' יונה מינסקר במקום ונספה אחר כך על ידי הצוירים י"ש. רבי יונה נותר בעיר קובנה, והחשעה שהוא נרצח בכיתו של מרן הגה"צ רבי אברהם גורדווינסקי וצוק"ל הי"ד, אמרים כי הוא הסתלק כמה ימים לפני רבו מרן הגה"ק רבי אלחנן וסרמן, בעת שהצוירים הליטאים עברו מבית לבית בחורש תמוז תש"א. לפי עדות שהגיעה בשנים האחרונות נדע שזכה לבוא לקבר ישראל".

הדרכון שנקרע

לקראת פרסום כתבה זו, יצרנו קשר עם הרב הגאון רבי אברהם ישעי' ברנשטיין שליט"א, שידיו רב לו בהכרת והעברת נסי ישיבת מיר, והנה סיכום הגרסאות כפי ששמענו ממנו על אודות סידורו של רבי יונה להגירה ליפן, והישארותו בליטא:

יש שטענו, כי השיט לו פספורט פולני ואשרת יציאה, אך הוא קרע אותם, ואמר כי מלבד הסיכון הכללי של כלל הבחורים, הוא, באופן אישי, יותר בסיכון מאחרים כיוון שהוא יליד רוסיה, ולכן אין לו להחזיק בכלל בפספורט פולני, (אצל הרוסים הדבר היה מופרש כמורה,

מבני הישיבה. פולניה אמנם נכבשה, אך באופן רשמי פעלו עדיין כמה משרדי שגרירות של פולין. הבחורים מסרו את הפרטים האישיים בצירוף תמונת פספורט ותוך יומיים היה לכל אחד דרכון בכיסו. זה היה השלב הראשון בדרך היציאה מרוסיה של ישיבת מיר".

את ספסלי מיר ראו חכשו בחורים מבוטרים, אריות בתורה. לימים, יזכרו הם כנאני הדור, אך גם באותם ימים – והם בחורים צעירים בשנות העשרים או השלושים לחייהם – רעדה ליטא לשמעם ושמע תורתם. משכן, אף ראשי הישיבה לא עשו צעדים משמעותיים בהנהגת הישיבה קודם שנועצו בעצת בחורים מבוטרים אלו.

אחר המיוחד בהם היה הגאון הקדוש רבי יונה קרפילוב וצוק"ל הי"ד, שכונה ר' יונה מינסקר ע"ש עיירת מוצאו, מינסק, שהתפרסם כנאון כביר, כארי בחבורה של מיר, וכאחד מתלמידיו הקרובים ושומעי לקחו של מרן הגה"ק מבריסק וצוק"ל.

"אני מכיר את הרוסים!"

כשעלתה ההצעה המדוברת – יציאה חוקית מגבולות רוסיה אל עבר יפן, הביע רבי יונה התנגדות נחרצת לצעד. הנה המושך מהעדות הג"ל: "כל בני הישיבה עשו דרכון מלבד אחד מן החשובים ביותר, הגאון רבי יונה קרפילוב הי"ד, אחד ומיוחד מבני העליה שבשיבת, עליו ומעמיק נדיר, שהתנגד בתוקף לכל המהלכים שנעשו.

"אני יליד מינסק הסביר, ואני מכיר היטב את טיבו של השלטון הקומוניסטי הרמאי והנוכל. הם יאפשרו בידי בני הישיבה לעבוד את כל השלבים לצאת במאורגן, ואז כשנגיע לסוף הדרך ללודז'סטוק שבגבול רוסיה ישימו ידם על כל הישיבה ורבניה במרוכז ויגלו אותם

הגאון רבי דוד קארנגלאס זצ"ל

ברכת הטרגס-סיבירית, הרי שרבי דוד, מסיבת שאינן ידועות, לא זכה לכתובים אלו, שלמעשה היו כרטיס היציאה לחיים מהמות שעתיד לפקוד את יושבי ליטא.

וכעת, נשים לב לעדות הבאה, כאשר כותב המכתב ליתר נאמן מציין בהתרגשות ש"בהשגחה פרטית אני כותב את הדברים ב"מרחשון תשפ"א, והיום, י' בתורש, התהלים היומי הוא פרק נ"ו שמתחיל ב'למנצח על יונת אלם'":

"רבי יונה מנסקד ראה אותו, רבי יונה כבר היה על הרקבת, וראה את רבי דוד קורנגלס עומד ליד הרקבת".

כבר כאן מוטלת פצצה ראשונה: רבי יונה מנסקד התעשת כרגע האחרון, וסידר לעצמו ויוה וכרטיס נסיעה ליפן, ואף עלה על הרקבת הטרגס-סיבירית! הוא כבר יושב ברכבת, ומתחילן הוא מבחין בידו, תלמיד הישיבה דוד קורנגלס, המשוטט בריצף נבון, איך לו לא יוה, ולא כרטיס נסיעה:

"רבי יונה ירד, ונתן לרבי דוד את הכרטיס (ואולי גם הוויה) שלו, באומרו שרבי דוד היה צריך לגסוע יותר ממנו, כי רבי דוד היה זקוק לטיפול רפואי, ושהוא (ר' יונה) יוכל לעלות על הרקבת הבאה".

השורות הללו, שנכתבות שמונים שנים אחרי התהוותן, וזעקות לשמים ומספרות מחדש את סיפורו של הגאון הקדוש בעל ה'יונת אלם': הוא כבר החזיק בכרטיס החיים שלו, הוא ישב ברכבת מזרחית, אך מתוך רחמים על חברו – רבי דוד קורנגלס – בחר לדרת מהרקבת ולהעניק לחבר, שהיה זקוק יותר ליציאה בשל מצבו הרפואי, את הוויה וכרטיס הנסיעה, מתוך מחשבה שהוא, רבי יונה, יעלה על הרקבת הבאה. אלא שזו כבר לא יציאה לעולם:

"לצערנו לא היו עוד רכבות. זאת הייתה הרקבת האחרונה שנסעה. וה'יונת אלם' נהרג על קידוש ד'".

"זה הסיפור שאני זוכר ששמעתי מרבי דוד בעצמו. כמעט 60 שנה חלפו מאז, יכול להיות שזה לא מילה במילה אבל אני בטוח שזה מה שזוהא אמר".

זיכרון עמום על גס הצלה

דומה כי כל מילה מיותרת.

הנה כי כן, בסופו של דבר הצטרף רבי יונה לחבריו, דאג לררכון, ויוה וכרטיס נסיעה ליפן. אלא שבראיו את חברו הזקוק לכך יותר ממנו, ויתר הוא על מסמכיו, מסר אותם לחברו, והעניק לו את חייו לעולמי עד, כאשר בלי לדעת הוא מסר את נפשו שלו תחת חברו!

התיקון ההיסטורי הוא כפול: הן בדיעה שבסוף קיבל רבי יונה את דעת חבריו, והן בעדות המרטיטה, שמסר הוא את נפשו שלו למען הצלת חייו חברו.

עם קבלת המכתב הנ"ל, יצרנו קשר עם בנו של רבי דוד זצוק"ל, יברלחט"א רבי עזרא קארנגלאס שליט"א, המתגורר בבולטימור.

רבי עזרא שליט"א התרגש לשמוע על התגלית. הוא התאנח כי הוא כעת בתוך שנת האבל על אמו הרבנית ע"ה, שנפטרה כחמישים שנה לאחר הסתלקות אביו זצ"ל, ואינו יכול לשאול אותה על הפרטים הנ"ל.

לטיפו של עניין הוא מציין, כי אינו יכול לאשר במאת האחוזים את הידיעה המרעישת הנ"ל, אלא שמידע קלוש מונח בזיכרונו, כי אביו אכן היה תולה מעט בימים ההם בבחירות, והוא אף היה מציין שהיה לו גס הצלה פרטי. מעבר לכך איננו זוכרים פרטים, אך דאגה הוא לנכון לציין ש"אבא זצ"ל לא היה מרבר כמעט על העבר שלו, ולא עסק בפרטים ובסיפורים, אבל התלמידים שסיפרו את הנ"ל, הינם תלמידים ותיקים וחשובים מאד, ובוודאי ראוי לסמוך על דבריהם. ויש בכך כבוד התורה להצביע על קרשיות ודרגתו הגבוהה של הגאון רבי יונה מנסקד בעל ה'יונת אלם' זצ"ל".

[גם הנה"צ רבי נפתלי קפלן שליט"א, מגדולי תלמידיו של הגאון רבי

הגדודות נוספות שונות שהצד השורה ככולן הוא גור דין גלות או מוות).

בין אם נאמר שהוא קרע את הדרבון, בין אם לא קרע אותו – מכיוון שמעולם לא עשה כזה, הרי שהתגלו עקבות של מכתבים ומסמכים אחרים, מהם אפשר להבין, כי בשלב מסוים, נעשו שוב מאמצים (ע"י ראשי הישיבה זצוק"ל שכבר שהו במקום מכתמים) להשיג לרבי יונה ויוה ואשרת יציאה ליפן, פעולות שלא צלחו, והוא נותר בליטא עד לגדולו המר, הי"ד.

[כותבי קורות השנים מצינים, כי בהסתכלות טבעית והגיגנית טהורה – ציורו דבריו וטענותיו של רבי יונה. מרגן ראשי הישיבה זצוק"ל נקטו בצער ה'כלתי הגיוני' לכאורה, כשהם סמוכים על דעת תורה וביטחון רצף בו ית].

זו כאמור התפיסה המקובלת בעניין, ודברים ברות זו פירסמו גם בגיליון 'מוסף שבת קדש' כתג הסוכות תשפ"א האחרון, כחלק מאסופת 'ידיד ערא' שעסקה בגאון התורה שנפטרו והסתלקו בגיל צעיר.

עדויות של רבי דוד קארנגלאס זצוק"ל

אלא, שאחרי הפרסום האחרון ב'יתר נאמן', הגיע מכתב בחול למערכת מאכרך ת"ח תושב ארץ ישראל. הלה, ותנו של אחר מתלמידי הגאון הגדול רבי דוד קארנגלאס זצוק"ל, מתלמידי מיר שגלו לשנחאי, אשר מיר אחרי המלחמה שימש מנהל רוחני בישיבת נר ישראל בבולטימור. לטענתו של הלה – בשם חמיו, קיימת טעות היסטורית בסיפור סירובו של הגאון בעל ה'יונת אלם'. כלומר, מלכתחילה הוא אכן הביע דעה חולקת, ואף נשאר במקום, אלא שלסיפור יש המשך דרמטי, ולא פחות מכך – רוחי מסירות נפש והצלת חיים.

לפי טענת הכותב, חמיו היה מספר להם תמיד מה שמעו בשעתו – לפני יותר מיובל שנים מפי רבי דוד קארנגלאס זצ"ל, בעל המעשה שיחשף בשורות הבאות.

"את הסיפור שמעתי מפי חמיו שליט"א, תלמידו של רבי דוד" כותב לנו אותו אכרך, "וגם הרב בלייך (רבי יהודה דוד בלייך) שנפטר לפני כמה חודשים, היה באותו יום שרבי דוד זצ"ל סיפר על כך".

לבקשת 'מוסף שבת קדש', נאות החותן הנ"ל להעלות את הדברים על הכתב, והם רואים כאן אור בפרסום ראשון, ומטילים אור חדש ובהק על הנתנת של רבי יונה.

וכך כותב לנו תלמידו של רבי דוד קארנגלאס זצוק"ל:

"הייתי תלמיד בישיבת 'נר ישראל' בבולטימור, מרילנד. למדתי בשיעור של הרב דוד קורנגלס זצ"ל".

"השיעור נמסר שישה ימים בשבוע, למשך שעה וחצי מהשעה 11.30 – 12.00 בערך, וביום שישי השיעור משעה 9.30 בבוקר עד 12.00. השם של השיעור היה 'שיעור חומש', ובהמשך השתנה לשיעור גמרא. הוא היה מתחיל לשוחח על החומש ועל המפרשים (ביידיש כמובן), אבל תמיד נגמר בסיפור".

הגילוי ההיסטורי

בשורות הבאות הוא משתף ותישף את סיפור הצלתו של רבי – רבי דוד, אותו שמע ממנו באחר השיעורים:

"שבוע אחד סיפר לנו איך שהוא עזב את מיר ונסע למזרח ובסוף לשנחאי. לרבי דוד הייתה מחלת כליות מגיל צעיר, וכנראה היו כאלו בישיבת מיר שידעו מזה.

"כשהמצב במיר נהיה מסוכן, רבי דוד ואחרים נסעו לתחנת הרכבת למצוא רכבת שנוסעת מזרחית. לא היה לרבי דוד כרטיס ואולי אפילו לא ויוה (לא ידוע לי למה), והוא עמד ליד הרכבות כשאנשים עלו לרכבת". כלומר, בעוד כל בני הישיבה זכו לוויזות מעבר וכרטיס נסיעה

כירש"א את ראש

תש"א - תשפ"א

יד ושם לגדולי וקדושי
לש"ת וישיבותיה
במחלאת שסונים שנה
רעיקתם. הי"ד

שעיון קצר בתולדות הימים מגלה סך נורא של גדולי תורה ואדירי יראה שהשלימו את נפשם על קדושת שמו ית' בתורשים אלו – לפני שמונים שנה. יקום ה' רמס לעינינו.

על רבים מהם שמענו, ואת תורתם אנו למדים מפי כתבם ומפי תלמידיהם ותלמידי תלמידיהם. עם זאת, חלקם, קדושים אשר בארץ, שלא זכו לשם ושאריה בארץ החיים, לא זכו ונתפרסם שמם ויצא טבעם בישיבה של מטה כרי מעלתם.

מוסף שבת קרש' יקדיש בתקופה הקרובה פרקים לדמויות נשגבות אלו (לצד רבותינו וישיבותינו שהוכרו ויצא שמם מסוף העולם ועד סופו), פעמים בקצרה פעמים בארוכה ככל שירינו מגעת, להודיע פעולת צדיק לחיים, עד כי ישקוף מלך ממעונים, יראה פגור וכתמים, ויחיש לנו ישועה ונקמת רמים.

תורשי הקיץ תש"א (ותחילת חורף תש"ב) ירשמו לדורות באותיות של דם ואש בתולדות עמנו בכלל, ותולדות בית מדרשה של ליטא בפרט.

החיה הנאצית ימ"ש החלה טורפת זה מכבר חלקי ארץ, עמים ומדינות, ובתורש תמוז תש"א נעץ שטן זה את טלפיו בליטא רבתי, ליטא מכורנתו, על פרבריה ועיריותיה שאיוו למשכן לקדש הקדשים של עמנו, היכלי הישיבות הקדושות. טלו, קלם, ברנביץ, קובנה ועוד ועוד, כולן ערים ועיירות באירופה – אך למעלה מכך, שמות של היכלי תורה, מעונות כפירים נושאים עיניים ושואגים בריתחא נוכח האריות הותיקים העומרים בראשם, רבותינו אדירי התורה והיראה וצוק"ל הי"ד.

בתורשים אלו של סוף שנת תש"א, טבחו הנאצים (ואתם עמם בני העם הליטאי, שאף ידם רמים מלאה) הללו חברי לטמאים הגרמנים, וחוספו משלתם מידות אכזריות ורשע, עינו ורצח כהנה וכהנה, פעמים עוד קודם שנתבקשו, אשרי שישלם להן גמולן! המונים מבני עמנו, אלא

דוד קארנלאס וצ"ל, עמו שוחחנו, התפעם לשמע העובדה על הצלת רבו במסירות נפשו של רבי יונה מינסקער, ואף הוא הודגש, כי כיוון שלא שח עם רבו על פרטי הצלתו מליטא לעבר שנחא, לכן לא שמע ממנו בתחום הזה מאומה, ואין מכך הוכחה לעניין.]

הדגן את יונה...

עם היריעה המרעישת הזו פנינו אל הגאון רבי יחיאל וילנסקי שליט"א, ר"מ הכולל הנודע הוותיק 'תורת ארץ ישראל' בפתח תקווה, ובן אחיו של רבי יונה – הגאון רבי זאב וילנסקי וצ"ל. הגאון רבי זאב וצ"ל התיר לאחיו שם ושאריה, כאשר ראג לה"ל את חיבורו קטן הכמות וענק האיקות – 'יונת אלם', שהפך ללחם חיוך בקרב תופסי התורה ולמדני הישיבות.

שני האחים למדו אצל מרן הגר"ר וצוק"ל בקמניץ, ורבי זאב וצ"ל אף כתב את ספרו הנודע של רבו, 'ברכת שמואל' [כפי שכבר פורסם באריכות ב'מוסף שבת קרש' בכסלו תש"פ, ביא"צ של מרן הגר"ר וצוק"ל].

אחרי ההתרגשות הרבה שהוא מגלה לשמע הגילוי ההיסטורי, הוא משלים לנו פרטים נוספים אודות דמותו של דודו הנודע: 'לאבי וצ"ל, לא היה סדור במאת האחרים, שהאירגייט בה' בתמוז אבל כך נהג. הדוד וצ"ל, נפטר ביריחה הרצחנית של בני עזולה ימ"ש, ביום הראשון של המלחמה באזור קובנה. הוא שהה בחצר סמוכה לכיתו של רבי אלחנן וסרמן הי"ד. הם חיפשו להרוג אותו. הכולשביקים התמקדו בחיפשים אחריו, כי היה מפורסם בכל ליטא'.

בשיחה אנו מגלים עוד, כי בתמוז תש"א, אחיו של רבי יונה – הגר"ר זאב וצ"ל, אביו של הגר"ר שליט"א, כבר היה בארץ ישראל, והוא שמע על הירצחו של אחיו בדרך אבן:

"הייתה לאבא בת דודה מבוגרת שהתגוררה בתל אביב, והוא בא לבקר אותה. מיד בכניסתו היא באה לקראתו: 'מה אתה אומר, וועלול', על מה שכתוב בעיתון שהרגו את ר' יונה'...

"אמי ע"ה אמרה לי, כי מעולם לא ראתה את אבא מוכה כמו באותו יום. בכי רב ללא הפוגה".

ארי שבחבורה

הגר"ר וילנסקי שליט"א ממשיך ומתאר את גדולתו של דודו הקדוש, כפי ששמע בבית אבא: 'מרן הרב מבריסק וצוק"ל היה מתבטא כי רבי יונה אפריטיקער, טוב ומשולם בכל התחומים.

"רבי יונה היה פעמיים בבריסק. לפני הפעם השנייה שנסע ממיד לבריסק, כבר לא רצה לנסוע, אלא שרבי ירוחם ממיד וצוק"ל לחץ עליו מאד (כי מרן הרב מבריסק מיואן להמשיך לומר שיעורים ללא רבי יונה). הגהצ"ר רבי ועלול אירלמן וצ"ל סיפר לי, כי בעת שרבי יונה שב לבריסק, הרב דפק על השולחן הודיע: 'היכן שאחוזנו בעת שיונה

עזב אותנו, שם אנחנו נתחיל כעת'. מרן הרב מבריסק אחז שהוא הכי גדול מתלמידי ישיבת מיד.

"הגאון הנודע רבי יעקב ארלשטיין וצוק"ל סיפר לי, כי הגאון רבי שמחה קפלן וצ"ל מלומדי ישיבת מיד, אמר לו כי לפעמים בעת שרבי יונה אמר את ה'חבורה' שלו בישיבה במיד, היו נעמדים סביבו פי כמה מוכנות הבתורות שעמדו בשעת השיעור של ראש הישיבה. והמשיך ר' שמחה לומר: 'וכשנני בעצמי אמרתי 'חבורה' והבחתני מרחוק כי ר' יונה מתקרב להקשיב – לא יכולתי יותר לדבר, נאלמתי רוס, והמרוכר היה רבי שמחה וצ"ל שהיה בעל כישרון גדול ובעל ביטחון עצמי.

"עד היום בכל מקום שאני מגיע באמריקה, אני מתרגש מחדש לחיזוקת כיצד התלמידים – של תלמידי ישיבת מיד, מזכירים את שמו בהערצה. הגאון הצדיק רבי אברהם שוורץ וצ"ל, משגיח בישיבת 'אור ישראל' בפתח תקווה, אמר לי כי דודי רבי יונה ידע את כל התנ"ך בעל פה. הוא רצה להוכיח אותי בכך (בצעירותי) – שאלך גם אני בדרכו של הדוד. גם אבי וצ"ל אמר לי כך, שרבי יונה ידע תנ"ך בשלמות.

"למעשה, הוא לא היה בתור סתם, כי הוא אמר שיעורים בישיבה, ונחשב מהנחות. מרן הגאון רבי אליעזר יהודה וצוק"ל כתב עליה: 'שהרביץ תורה בישיבת מיד'. הגאון הגדול רבי שמואל בירנבוים וצוק"ל, פגש אותי באמריקה ונדדע לו שאני אחיו של רבי יונה, הוא כ"כ התרגש: 'הרי אנחנו כולנו חייבים לו הכרת הטוב! הייתי פעם בירושלים בישיבת 'תורה אור', והגאון הגדול רבי חיים פנחס שינברג וצוק"ל נתן לי נשיקה על הד, בתוך בבית המדרש, כי אני אחיו של רבי יונה מינסקער..."

נגזרה גזירה!

"דברי תורה רבים שלו נאבדו" ממשיך ומספר לנו הגר"ר וילנסקי. "הוא כתב הרבה. ואבי וצ"ל אמר לי כמה פעמים, שאחרי השואה, בהרבה ספרים שיצאו לאור אפשר למצוא 'עקבות' של שטיקלאך תורה של רבי יונה, ואלו מסתמא ה'כתבים' שלו שננבסו וכמושך הזמן הם נסתבו ונעתקו ועברו לאזורים. אבי התאמץ ונסע לחפש את מזוורת הכתבים, אך אבד זכרם.

"מרן הגר"ר פורבסקי וצוק"ל גם דיבר אתי בהערצה על הדוד ופעם אחרת אמר כמעט כשרמעות בעיניו: 'וכואב לי מרוע כסוף לא זכינו שייסע לשנחא, והרי נאמר אל תפרוש מן הציבור, ודוכם נסעו לשנחא'. אבל מיד שם מרן הגר"ר יד על פיו, ואמר: 'מי מאתנו יודע - מה ולמה, אסור לדבר! עלינו לשתוק. נגזרה גזירה!'

"התגלית ש'מוסף שבת קרש' מגלה כעת היא חשובה וקריטית לדורות הבאים, המגלה דברים כהחיות – מרוע לא נסע ליפן יחד עם בני הישיבה. לא כי פרש מהציבור מחמת דעתו, אלא שכטוב לבו הרחום והחנן, נתן את מקומו לבחור אחר, בתקווה, שיוכל לבוא אחריהם למחרת. אלא שנגזרה גזירה!"